

עין משפט
גר מצוה

ביצה פרק ראשון ביצה

מסורת הש"ס

ק"א מ"י פ"ג מ"ג
י"ט הלכה י"ג סמך
ל"אין ע"ה ט"ש"ע א"ח
ק"ח ב"ג מ"י פ"ג
מ"הלכות י"ט
ה"לכה טו ע"ה ט"ש"ע א"ח
ס"מין ק"ח ט"ש"ע א"ח
ק"ב ד' מ"י פ"ג מ"ג
ק"ב ה' מ"י פ"ג מ"ג
ט"ש"ע ט"ש"ע א"ח
ק"ב ח' ט"ש"ע ט"ש"ע א"ח
ק"ב י' מ"י פ"ג מ"ג
ק"ב י"ב מ"י פ"ג מ"ג
ס"מין ק"ח ט"ש"ע א"ח
ל' מ"י פ"ג מ"ג
ט"ש"ע ט"ש"ע א"ח

ר"ב א"ר. לעולם מה עעס קאמר ועקטנה נמי קאזי וקאמר א"ן
ואפילו בקטנה ומיירי להו לבני א"י שיש להם עבדים
שמוללים בדבר כך פירש הקונטרס:
הבורר קמניות ביו"ט בית שמיא אומרים בורר אוכל ואוכל ולא
היינו צריכה וכו' ומימה
דמסמכת שבת דף ק"ה. קאמר מה
הפסולת והכא משמע שא"ן צריכה
בכך דקרי ליה שני וי"ל דהמס ה"פ
נוטל האוכל עצמו ומניח הפסולת
פירוש זירוק אמו ומכל מקום פסולת
מתוך האוכל הו' צריכה א"י נמי המס
שפסולת מרובה על האוכל ואז ודאי
הו' אוכל מתוך הפסולת דרך צריכה
אלה הכא מיירי שהאוכל מרובה על
הפסולת דאז הו' פסולת מתוך האוכל
דרך צריכה ובגמ' דפריך דפסולת
מרובה על האוכל מי איכא מאן דשרי
פי' אפי' בעטולו יהא אסור היה יכול
להקשות לזו דרך צורר אלא דעדיפא
מניה פריך א' דלפניו עטולו יהא
אסור דנעטל מעטול לגבי רובא והו'
ככוליה פסולת:

רבינו הגאון

ר"ב פ"ג לא אכל דייסא
כביה מר שמואל. משום
פריצתו דעבדי. סת"ל
הבורר קמניות ביום טוב,
ע"ה בית הלל אומרים
בורר כדרכו בחיובו
ובתמיהו אבל לא בשביל
אומר רשב"י אומר
מתלמידי שבאורכא מרובה
על הפסולת. בית הלל
אומרים בורר כדרכו,
אבל אם הפסולת מרובה
הוא הו' אסור. כגון דפי' ד
בשרא וזויר בשביעיה,
פירוש פסולת כגון אבנים
דקדו והאוכל ניסם. אחד
מן האוכל כגון שיש
מן הפסולת. ודבר הכל
בזה בורר נוטל האוכל
ומניח הפסולת במקומו.
ר"ג אומר אף מדיח
ישולה. וכן הו' נהגין
מביאין מ"ל מלא ערשים
ומציפין עליו מים. אם
אומר היר"ר שמואל מאיני"ר כשהו'
נשאים הפסולת ממקום לתקום נותן
הכלים למטה א"י יש חרות כ"י
עליהם ובה"ג י"ג גרס וילון אסור יש
לשחמט משחמט כנגדו ו"ל דלא
אשחמט נכוס מקום לא כצרייתא
ולא כמשה דיהא אסור וילון
מכלאום א' כשלתא טומאה אשחמט
כמתן סדן שהיה עמא מדרס ועשאו
וילון טעור מן המדרס אבל עמא מנג.

לעזי רש"י

ק"י"ט מ"ג

מוסף רש"י

בורר אוכל ואוכל.
התאבל עיול וספולת
שאל כלי (שבח ק"ח).
בורר כדרכו. טעל
פסולת ומניח אוכל א"ח
י"ל. וט"ו. מדיח
ורשולה. מ"ח ע"ה מ"י
כלל לבדו פסולת. וט"ו
ק"ח. ב"ר"א בשואבול
מרובה על הפסולת.
דאי שקל אוכל פסי' מ"י
טעמא (ט"ו ק"ח). דב"י
הכל נוטל את האוכל.
דכתיבא עמא ו"ל
לכיוולא (ט"ו). ש"מ
הכרז לו נימא על
בשרו. ומתחמט וספק
רישא הוא (המפרש תמיד
כ"ו).

ר"ב א"ר. לעולם מה עעס קאמר ועקטנה נמי קאזי וקאמר א"ן
ואפילו בקטנה ומיירי להו לבני א"י שיש להם עבדים
שמוללים בדבר כך פירש הקונטרס:
הבורר קמניות ביו"ט בית שמיא אומרים בורר אוכל ואוכל ולא
היינו צריכה וכו' ומימה
דמסמכת שבת דף ק"ה. קאמר מה
הפסולת והכא משמע שא"ן צריכה
בכך דקרי ליה שני וי"ל דהמס ה"פ
נוטל האוכל עצמו ומניח הפסולת
פירוש זירוק אמו ומכל מקום פסולת
מתוך האוכל הו' צריכה א"י נמי המס
שפסולת מרובה על האוכל ואז ודאי
הו' אוכל מתוך הפסולת דרך צריכה
אלה הכא מיירי שהאוכל מרובה על
הפסולת דאז הו' פסולת מתוך האוכל
דרך צריכה ובגמ' דפריך דפסולת
מרובה על האוכל מי איכא מאן דשרי
פי' אפי' בעטולו יהא אסור היה יכול
להקשות לזו דרך צורר אלא דעדיפא
מניה פריך א' דלפניו עטולו יהא
אסור דנעטל מעטול לגבי רובא והו'
ככוליה פסולת:

מפני מה אמרו וילון טמא טפני

וה"מ וזה נפרכת מהשכן אמר צפרק
גיד הגשה (וחולן דף 5) וט"ו דמקבל
טומאה (ו) וקאמר) ושלש מאות הניסם
וכו' ודף על ג' דהאי טעמא לא שייך
כזה יש לומר דשמי פרכת האויל
דמייך הייפי עליה דלרון הו' הוא אהל
ומעמא כמת ומ"מ קשה דהיאך
מטמאה צולד הטומאה דלמך כמסכת
שקלים (דף י"ב): פרכת שטעמאה צולד
הטומאה ומיירי דמסקה דז' וזה
דאי לאו הכי לא מטמו כלי וי"ל כיון
שעשה אהל יש להם חרות כ"י
מביאין מ"ל מלא ערשים
ומציפין עליו מים. אם
אומר היר"ר שמואל מאיני"ר כשהו'
נשאים הפסולת ממקום לתקום נותן
הכלים למטה א"י יש חרות כ"י
עליהם ובה"ג י"ג גרס וילון אסור יש
לשחמט משחמט כנגדו ו"ל דלא
אשחמט נכוס מקום לא כצרייתא
ולא כמשה דיהא אסור וילון
מכלאום א' כשלתא טומאה אשחמט
כמתן סדן שהיה עמא מדרס ועשאו
וילון טעור מן המדרס אבל עמא מנג.

שאין תפורין נמי חזו לכסויי אלא

תורתיה ו' והתניא ילא יעלה עלך אבל אתה יכול להציעו תחתך אבל אמרו
חכמים אסור לעשות כן שמוא תכרך לו נימא על בשרו וכו' דמפסיק מדי בני
בני והאמר ר' שמעון בן פוי א"ר יהושע בן לוי אמר ר' יוסי בן שאול אמר
רבי משום קהלא קדישא דבירושלים אפי' עשר מצעות זו על גבי זו
וכלאים תחתיה אסור לישן עליהם (משום שנאמר לא יעלה עלך) אלא
בוילון והאמר עולא מפני מה אמרו וילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו
אלא

שנותן נגד אחר גייעה: אסור לישן עליהם: מרזבין: צולדן: שראוי לפרסו כנגד הפתח: מפני מה אמרו וילון טמא.

מקבל טומאה ולא עשאוהו כז' מתחילת
הבית שאין מקבלת טומאה: מפני שהשמש מתחמם כנגדו אסור לעשוהו כלאים:
בכאם למאי חזו. וכי תימא חזו להצניען ולישן עליהן, והתניא לא יעלה עלך טעור הוציטו מתחתיו, אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמוא (תכרך) לו נימא על
בשרו. וכי תימא דמפסיק מעל אחר בינו ובין מצע של כלאים, והאמרין אמילו עשר מצעות זו על גבי זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהם. אלא הכלאים שהתירו לשלחו כ"י
הוא וילון פירוש פרוכת. ואקשינן וכו' מותר להשתמש בוילון של כלאים. והאמר עולא וילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו. ופרקינן אלא הא כלאים ששינו שמותו לשלוח
כ"י מעצות קשות הן, וכדכר הווא דאמר נטמא גדרס שריא. פירוש הלכדן שעושין גרס, אפי' שהן כלאים מותר להשתמש בהן מפני שהן חקוקים. ואין נימא נמשכת מהן.

ר"ב א"ר. לעולם מה עעס קאמר ועקטנה נמי קאזי וקאמר א"ן
ואפילו בקטנה ומיירי להו לבני א"י שיש להם עבדים
שמוללים בדבר כך פירש הקונטרס:
הבורר קמניות ביו"ט בית שמיא אומרים בורר אוכל ואוכל ולא
היינו צריכה וכו' ומימה
דמסמכת שבת דף ק"ה. קאמר מה
הפסולת והכא משמע שא"ן צריכה
בכך דקרי ליה שני וי"ל דהמס ה"פ
נוטל האוכל עצמו ומניח הפסולת
פירוש זירוק אמו ומכל מקום פסולת
מתוך האוכל הו' צריכה א"י נמי המס
שפסולת מרובה על האוכל ואז ודאי
הו' אוכל מתוך הפסולת דרך צריכה
אלה הכא מיירי שהאוכל מרובה על
הפסולת דאז הו' פסולת מתוך האוכל
דרך צריכה ובגמ' דפריך דפסולת
מרובה על האוכל מי איכא מאן דשרי
פי' אפי' בעטולו יהא אסור היה יכול
להקשות לזו דרך צורר אלא דעדיפא
מניה פריך א' דלפניו עטולו יהא
אסור דנעטל מעטול לגבי רובא והו'
ככוליה פסולת:

רבינו הגאון

ר"ב פ"ג לא אכל דייסא
כביה מר שמואל. משום
פריצתו דעבדי. סת"ל
הבורר קמניות ביום טוב,
ע"ה בית הלל אומרים
בורר כדרכו בחיובו
ובתמיהו אבל לא בשביל
אומר רשב"י אומר
מתלמידי שבאורכא מרובה
על הפסולת. בית הלל
אומרים בורר כדרכו,
אבל אם הפסולת מרובה
הוא הו' אסור. כגון דפי' ד
בשרא וזויר בשביעיה,
פירוש פסולת כגון אבנים
דקדו והאוכל ניסם. אחד
מן האוכל כגון שיש
מן הפסולת. ודבר הכל
בזה בורר נוטל האוכל
ומניח הפסולת במקומו.
ר"ג אומר אף מדיח
ישולה. וכן הו' נהגין
מביאין מ"ל מלא ערשים
ומציפין עליו מים. אם
אומר היר"ר שמואל מאיני"ר כשהו'
נשאים הפסולת ממקום לתקום נותן
הכלים למטה א"י יש חרות כ"י
עליהם ובה"ג י"ג גרס וילון אסור יש
לשחמט משחמט כנגדו ו"ל דלא
אשחמט נכוס מקום לא כצרייתא
ולא כמשה דיהא אסור וילון
מכלאום א' כשלתא טומאה אשחמט
כמתן סדן שהיה עמא מדרס ועשאו
וילון טעור מן המדרס אבל עמא מנג.

לעזי רש"י

ק"י"ט מ"ג

מוסף רש"י

בורר אוכל ואוכל.
התאבל עיול וספולת
שאל כלי (שבח ק"ח).
בורר כדרכו. טעל
פסולת ומניח אוכל א"ח
י"ל. וט"ו. מדיח
ורשולה. מ"ח ע"ה מ"י
כלל לבדו פסולת. וט"ו
ק"ח. ב"ר"א בשואבול
מרובה על הפסולת.
דאי שקל אוכל פסי' מ"י
טעמא (ט"ו ק"ח). דב"י
הכל נוטל את האוכל.
דכתיבא עמא ו"ל
לכיוולא (ט"ו). ש"מ
הכרז לו נימא על
בשרו. ומתחמט וספק
רישא הוא (המפרש תמיד
כ"ו).

שאין תפורין נמי חזו לכסויי אלא

תורתיה ו' והתניא ילא יעלה עלך אבל אתה יכול להציעו תחתך אבל אמרו
חכמים אסור לעשות כן שמוא תכרך לו נימא על בשרו וכו' דמפסיק מדי בני
בני והאמר ר' שמעון בן פוי א"ר יהושע בן לוי אמר ר' יוסי בן שאול אמר
רבי משום קהלא קדישא דבירושלים אפי' עשר מצעות זו על גבי זו
וכלאים תחתיה אסור לישן עליהם (משום שנאמר לא יעלה עלך) אלא
בוילון והאמר עולא מפני מה אמרו וילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו
אלא

שנותן נגד אחר גייעה: אסור לישן עליהם: מרזבין: צולדן: שראוי לפרסו כנגד הפתח: מפני מה אמרו וילון טמא.

מקבל טומאה ולא עשאוהו כז' מתחילת
הבית שאין מקבלת טומאה: מפני שהשמש מתחמם כנגדו אסור לעשוהו כלאים:
בכאם למאי חזו. וכי תימא חזו להצניען ולישן עליהן, והתניא לא יעלה עלך טעור הוציטו מתחתיו, אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמוא (תכרך) לו נימא על
בשרו. וכי תימא דמפסיק מעל אחר בינו ובין מצע של כלאים, והאמרין אמילו עשר מצעות זו על גבי זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהם. אלא הכלאים שהתירו לשלחו כ"י
הוא וילון פירוש פרוכת. ואקשינן וכו' מותר להשתמש בוילון של כלאים. והאמר עולא וילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו. ופרקינן אלא הא כלאים ששינו שמותו לשלוח
כ"י מעצות קשות הן, וכדכר הווא דאמר נטמא גדרס שריא. פירוש הלכדן שעושין גרס, אפי' שהן כלאים מותר להשתמש בהן מפני שהן חקוקים. ואין נימא נמשכת מהן.